

ПАНКРЕАТИТ У КОТІВ

Куліш А.А., здобувач вищої освіти ОП «Ветеринарна медицина»

Землянський А. О., к. вет. н., доцент

Національний університет біоресурсів та природокористування України, м. Київ, Україна

Вступ. Панкреатит історично вважався рідкісним явищем у кішок, але сучасні дані свідчать про те, що це захворювання досить поширене в цього виду тварин.

Підшлункова залоза має дві окремі частини, ендокринну та екзокринну підшлункову залозу, які виконують дві різні функції: ендокринна частина підшлункової залози виробляє гормони. Два основних гормони — це глюкагон та інсулін, які регулюють рівень цукру в крові. Найпоширенішим розладом ендокринної є цукровий діабет, спричинений зниженням рівня виробництва інсуліну, що призводить до підвищення рівня цукру в крові.

Екзокринна підшлункова залоза виробляє ферменти, які доставляються в кишковий тракт, щоб допомогти в перетравленні жирів, білків і вуглеводів. Якщо ці ферменти передчасно активуються, вони можуть проникнути в підшлункову залозу та навколишні тканини, викликаючи пошкодження та запалення. Це захворювання відоме як панкреатит.

Результати досліджень. Загалом, гострий панкреатит характеризується запаленням, яке є повністю оборотним після усунення провокаційної причини, тоді як хронічний панкреатит призводить до незворотних гістопатологічних змін.

Відмінності між гострим і хронічним панкреатитом в основному є гістопатологічними, а не обов'язково клінічними. Таким чином, клінічно неможливо відрізнити загострення хронічного панкреатиту від випадку гострого панкреатиту.

Клінічно легкий ступінь захворювання на панкреатит пов'язаний з невеликою кількістю системних ускладнень, мінімальним панкреонекрозом і загалом низькою смертністю, хоча на захворюваність можуть впливати супутні захворювання. Навпаки, клінічно важкий панкреатит характеризується поширеним панкреонекрозом, ураженням багатьох органів або навіть недостатністю, а в деяких випадках – поганим прогнозом.

Панкреатит не має вікової, статевої та породної схильності. Крім того, у кішок не встановлено взаємозв'язку із станом організму, неправильним харчуванням або прийомом ліків.

Панкреатит у кішок може бути пов'язаний з кількома супутніми захворюваннями, включаючи цукровий діабет, хронічні ентеропатії, ліпідоз печінки, холангіт, нефрит та гемолітичну анемію. Не встановлено, чи спричиняють ці умови панкреатит або є факторами ризику для нього. Таким чином, більш ніж 95% випадків панкреатиту у котів вважаються ідіопатичними, і конкретну причину визначити досить важко.

Діагностика панкреатиту в багатьох випадках може бути складною, оскільки не існує єдиного тесту, який би визначив це захворювання.

Ультразвукове дослідження залишається найбільш рутинним методом діагностики для кішок із підозрою на панкреатит. Крім того, коті з шлунково-кишковими ознаками можуть мати супутні захворювання кишечника, печінки та жовчного міхура, які також можна оцінити за допомогою цього методу.

Загальний скринінговий аналіз крові, що складається з повного аналізу крові та біохімічного дослідження, можуть бути у межах норми, хоча поширеними є неспецифічні зміни. У багатьох кішок через блювоту підвищується рівень деяких печінкових ферментів, а також змінюється рівень електролітів. Зневоднення також може призвести до підвищення кількості червоних кров'яних тілець або незначного збільшення показників нирок, але жодна з цих змін не є специфічною для котів з панкреатитом і може спостерігатися при багатьох захворюваннях.

Найбільш специфічний аналіз крові на панкреатит відомий як рівень панкреатичної ліпази. Це маркер, специфічний для підшлункової залози, і концентрація зазвичай підвищується при запаленні підшлункової залози.

Біопсія підшлункової залози для виявлення гострих або хронічних змін клітин підшлункової залози може бути дуже ефективною з точки зору діагностики, але оскільки цей тест вимагає загальної анестезії та абдомінальної хірургії, його не часто рекомендують у типових випадках.

Чотири головні цілі лікування панкреатиту в котів - це лікування зневоднення, нудоти, болю та відновлення травлення. У відносно легких випадках цього можна досягти за допомогою амбулаторного та домашнього лікування, але при важких і гострих випадках панкреатиту може знадобитися госпіталізація для внутрішньовенної терапії та інтенсивного харчування.

Гідратація та підтримка рідини є критично важливими при лікуванні панкреатиту в котів. Зневоднення є дуже поширеним явищем, і втрата рідини може бути досить серйозною, щоб у деяких пацієнтів вплинути на артеріальний тиск. У цих випадках котам знадобиться інфузійна терапія в умовах стаціонару, що також дозволяє виправити будь-які електролітні аномалії, спричинені втратою рідини. У менш важких випадках підшкірну рідину можна вводити під шкіру.

Протирвотні рекомендовані котам з панкреатитом, навіть якщо блювота не спостерігається. Зниження апетиту зазвичай пов'язане з нудотою, і апетит часто можна покращити, коли призначають проти нудотні препарати. Рання підтримка харчування є ключовою в лікуванні панкреатиту в котів. Дослідження показали, що чим раніше кішка повернеться до їжі, тим кращий прогноз. Якщо проти блювотні та знеболюючі препарати не покращують апетит, можна використовувати стимулятори апетиту. Якщо ця терапія не приносить успіху, можна встановити зонд для примусового годування. Правильне харчування не тільки допомагає котам швидше одужати від панкреатиту, але й запобігає іншим ускладненням, таким як тривала анорексія, ліпідоз печінки. Інші методи лікування, такі як стероїди або антибіотики, як правило, не показані в більшості випадків панкреатиту, але можуть бути використані, якщо є інше супутнє захворювання.

Висновок. Прогноз для кішок з панкреатитом може варіюватися настільки ж широко, що й клінічна тяжкість захворювання. Для котів із легкими та середніми формами захворювання прогноз одужання, як правило, дуже хороший, хоча можливі повторне загострення. Однак панкреатит може бути смертельним у котів з дуже важкими формами гострого панкреатиту.

Бібліографічний список:

1. De Cock HEV, Forman MA, Farver TB та ін. Поширеність і гістопатологічні характеристики панкреатиту у котів . Ветеринар Патол . 2007 рік; 44 :39-49.
2. Ксенуліс П.Г., Штайнер Дж.М. Сучасні концепції котячого панкреатиту . Кращий компаньйон Anim Med . 2008 рік; 23 :185-192.
3. Whitcomb DC, Frulloni L, Garg P та ін. Хронічний панкреатит: міжнародний проект консенсусної пропозиції щодо нового механістичного визначення . Панкреатологія . 2016 рік; 16 :218-224.
4. Стер М.Л., Ваксман І., Фрідман С. Хронічний панкреатит . N Engl J Med . 1995 рік; 332 :1482-1490
5. Уотсон П. Панкреатит у собак і котів: визначення та патофізіологія . J Практ. малих тварин . 2015 рік; 56 :3-12